

**Założenia projektu
ustawy o zmianie ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej
oraz o zmianie niektórych innych ustaw**

Celem uchwalenia projektowanej ustawy jest usprawnienie i poprawa efektywności wykonywania zadań Inspekcji Weterynaryjnej. Zakłada się, że cel ten zostanie osiągnięty poprzez:

- 1) rezygnację z usytuowania wojewódzkich lekarzy weterynarii w strukturze administracji zespolonej w województwie;
- 2) zwiększenie udziału pracowników Inspekcji Weterynaryjnej w wykonywaniu tych czynności urzędowych, które obecnie wykonują przede wszystkim osoby wyznaczone w drodze decyzji administracyjnej, nie będące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej;
- 3) wprowadzenie konkurencyjnej, jawnej i przejrzystej procedury dotyczącej wyznaczania do wykonywania, w imieniu organów Inspekcji Weterynaryjnej, czynności urzędowych, o których mowa w pkt 2;
- 4) umożliwienie wynagradzania będących członkami korpusu służby cywilnej pracowników Inspekcji Weterynaryjnej za pracę w godzinach nadliczbowych na zasadach określonych w Kodeksie pracy.

Ponadto, w proponowanej ustawie zostanie doprecyzowany zakres czynności wykonywanych w ramach wyznaczenia, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. e, g i h ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 744, z późn. zm.), poprzez jednoznaczne rozstrzygnięcie, że czynności te obejmują również wydawanie wymaganych świadectw zdrowia. W obecnym stanie prawnym budzi wątpliwości, czy osoby wyznaczone do wykonywania czynności, o których mowa w wymienionych przepisach, są obowiązane do wystawiania świadectw zdrowia.

Proponowana ustawa wejdzie w życie z początkiem roku kalendarzowego. Przewiduje się, że mogłoby to nastąpić z dniem 1 stycznia 2017 r. Wyjątek stanowią przepisy, o których mowa w akapicie poprzedzającym, które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

- 1) rezygnacja z usytuowania wojewódzkich lekarzy weterynarii w strukturze administracji zespolonej w województwie**

Planuje się w sposób konsekwentny przyjąć model Inspekcji Weterynaryjnej jako części administracji niezespólonej, tzn. niezwiązanej formalnie i kompetencyjnie ani z wojewodą i jego zapleczem administracyjnym, ani z innymi organami administracji publicznej o lokalnym zakresie działania. Będzie to równoznaczne z zastąpieniem obecnego „podwójnego podporządkowania” wojewódzkich lekarzy weterynarii z jednej strony wojewodzie, a z drugiej strony Głównemu Lekarzowi Weterynarii, podległością wyłącznie Głównemu Lekarzowi Weterynarii. Organizację oraz zasady i zakres działania Inspekcji Weterynaryjnej reguluje ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej. Na mocy tej ustawy funkcjonuje 16 wojewódzkich inspektoratów weterynarii, 305 powiatowych inspektoratów weterynarii oraz 9 granicznych inspektoratów weterynarii, a także 16 zakładów higieny weterynaryjnej, wchodzących w skład wojewódzkich inspektoratów weterynarii. Jedynie wojewódzkie inspektoraty weterynarii wchodziły w skład administracji zespolonej. Po wprowadzeniu proponowanych zmian wszystkie jednostki terenowe Inspekcji Weterynaryjnej będą wchodziły w skład niezespólonej administracji rządowej.

Za przyjęciem ściśle zhierarchizowanego modelu organizacyjnego Inspekcji, opartego na bezpośredniej podległości jej poszczególnych organów, przemawia charakter zadań przez nią wykonywanych, sprowadzających się do zapewnienia zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa żywności, a w konsekwencji ochrony zdrowia i życia konsumentów. Działania podejmowane przez Inspekcję, np. w zakresie ochrony zdrowia zwierząt, zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego wymagają często natychmiastowego podejmowania decyzji, sprawnej koordynacji i zapewnienia sprawnego i szybkiego wykonania wydawanych poleceń, a także szybkiego reagowania na zagrożenia.

Proponowane rozwiązanie będzie zgodne z art. 57 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525), który stanowi, że ustanowienie organów niezespólonej administracji rządowej może następować wyłącznie w drodze ustawy, jeżeli jest to uzasadnione ogólnopaństwowym charakterem wykonywanych zadań lub terytorialnym zasięgiem działania przekraczającym obszar jednego województwa. Zadania wykonywane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w zakresie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, kontroli i dopuszczania do obrotu żywności, w tym produktów pochodzenia zwierzęcego, a także prowadzenie monitoringu pozostałości chemicznych, biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, środkach spożywczych oraz paszach, są zadaniami o charakterze

ogólnopaństwowym, przekraczającym obszar jednego województwa. Mają one także charakter europejski, ponieważ wschodnie granice Polski są jednocześnie granicami zewnętrznymi Unii Europejskiej.

Trzeba podkreślić, że przedstawiciele Komisji Europejskiej w rozmowach ze stroną polską wielokrotnie podkreślali, że z uwagi na swobodny obrót towarów na jednolitym rynku oraz zastąpienie kontroli na granicach państw członkowskich wzmocnionymi kontrolami w zakresie zdrowia zwierząt, bezpieczeństwa produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego (tzw. kontroli w handlu), skuteczność ochrony zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt w całej Unii Europejskiej zależy od sprawności działania właściwych służb kontrolnych w państwach członkowskich i dlatego służby te powinny posiadać „spionizowane” struktury organizacyjne zapewniające bezpośredni łańcuch poleceń, jak i możliwości szybkiego i zorganizowanego zarządzania środkami finansowymi.

Struktura organizacyjna oparta na centralnym dysponowaniu środkami finansowymi, bezpośrednich zależnościach osobowych i możliwości ingerencji w działalność organów podległych w postaci wytycznych, poleceń, instrukcji itp. daje większą gwarancję sprawnego realizowania zadań i efektywniej zabezpiecza interes publiczny (zdrowie i życie obywateli), niż organizacja Inspekcji oparta częściowo, na szczeblu wojewódzkim, na modelu administracji zespolonej.

Dotychczasowe doświadczenia wskazują, jak skomplikowany jest obecny system, szczególnie w kontekście zarządzania środkami finansowymi w administracji zespolonej podległej wojewodzie, przy jednoczesnym zarządzaniu działalnością od strony merytorycznej na poziomie administracji centralnej.

Wprowadzenie proponowanego rozwiązania będzie wymagało dokonania zmian w:

- 1) ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej;
- 2) art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r. poz. 525);
- 3) przepisach ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1111, z późn. zm.) dotyczących podejmowania czynności z zakresu prawa pracy przez wojewodę wobec osób zajmujących stanowiska wojewódzkich lekarzy weterynarii (np. w art. 59 ust. 4 i art. 81 ust. 2 pkt 4 tej ustawy);
- 4) art. 57e ust. 5, 7 i 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.);

- 5) art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2015 r. poz. 470).

2) zwiększenie udziału pracowników Inspekcji Weterynaryjnej w wykonywaniu tych czynności urzędowych, które obecnie wykonują przede wszystkim osoby wyznaczone w drodze decyzji administracyjnej nie będące pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej

Nastąpi ono w wyniku wprowadzenia następujących rozwiązań:

- a) zniesienie ograniczenia polegającego na wyznaczaniu do wykonywania czynności urzędowych wyłącznie lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej,
- b) wykonywanie wszystkich czynności urzędowych w zakresie nadzoru nad największymi ubojniami wyłącznie w ramach wykonywania obowiązków służbowych przez pracowników Inspekcji Weterynaryjnej.

Zniesienie ograniczenia polegającego na wyznaczaniu do wykonywania czynności urzędowych wyłącznie osób niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej

Powiatowy lekarz weterynarii, który z przyczyn finansowych lub organizacyjnych nie jest w stanie wykonać ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej, będzie posiadał możliwość wyznaczenia na czas określony do wykonywania czynności, o których mowa w art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, wszystkich lekarzy weterynarii – a nie jak dotychczas jedynie tych lekarzy weterynarii, którzy nie są pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej. Przewiduje się, że zaproponowane rozwiązanie umożliwi uzyskanie wyznaczenia przez lekarzy weterynarii, którzy, np. jako pracownicy Inspekcji Weterynaryjnej na co dzień zajmujący się czynnościami, do których możliwe jest wyznaczenie, posiadają odpowiednią wiedzę i wysokie kwalifikacje do realizacji zadań urzędowych. Proponowane rozwiązanie spowoduje także, że w przypadku występowania sytuacji kryzysowych powiatowi lekarze weterynarii będą lepiej przygotowani do zapewnienia realizacji ustawowych zadań Inspekcji Weterynaryjnej. Pozwoli to również na lepsze i bardziej efektywne wykorzystanie zasobów kadrowych Inspekcji Weterynaryjnej.

Zaproponowane zmiany mają również na celu umożliwienie powiatowym lekarzom weterynarii wyznaczania osób posiadających odpowiednie kwalifikacje,

w tym pracowników Inspekcji Weterynaryjnej, do wykonywania niektórych czynności pomocniczych. Do tej pory było to możliwe jedynie wobec osób niebędących pracownikami tej Inspekcji.

Wprowadzenie proponowanych rozwiązań będzie wymagało dokonania zmian w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

Wykonywanie wszystkich czynności urzędowych w zakresie nadzoru nad największymi ubojniami wyłącznie w ramach wykonywania obowiązków służbowych przez pracowników Inspekcji Weterynaryjnej.

Wyznaczenie do sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, rozbiorem, przetwórstwem lub przechowywaniem mięsa oraz do pobierania próbek do badań i badania laboratoryjnego mięsa na obecność włośni nie będzie możliwe w przypadku zakładów, w których dziennie można poddać ubojowi powyżej 100 sztuk bydła, 500 sztuk świń lub 40 000 sztuk drobiu. Obecnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej funkcjonuje 145 takich zakładów, w tym 30 zakładów o dziennej zdolności ubojowej powyżej 100 sztuk bydła, 90 zakładów o dziennej zdolności ubojowej powyżej 500 sztuk świń oraz 25 zakładów o dziennej zdolności ubojowej powyżej 40 000 sztuk drobiu. Powyższe rozwiązanie będzie obejmowało zarówno zakłady dokonujące wyłącznie uboju, jak i zakłady, w których wykonuje się także rozbiór i przetwórstwo, tzw. zakłady zintegrowane.

W tego rodzaju zakładach czynności związane z nadzorem nad ubojem zwierząt rzeźnych, w tym badanie przedubojowe i poubojowe, ocena mięsa i nadzór nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt w trakcie uboju oraz nadzór nad rozbiorem, przetwórstwem lub składowaniem mięsa, a także pobieranie prób do badań laboratoryjnych i badanie laboratoryjne mięsa na obecność włośni, będą mogły być wykonywane wyłącznie przez lekarzy weterynarii będących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej w ramach obowiązków służbowych, bez możliwości wyznaczania. Proponowana nowelizacja wyżej wymienionej ustawy ma na celu zapewnienie ciągłości oraz poprawy jakości wykonywania zadań organów Inspekcji Weterynaryjnej w rzeźniach.

Niemniej jednak, biorąc pod uwagę fakt, że obecnie czynności związane ze sprawowaniem nadzoru w tego rodzaju zakładach były dotychczas realizowane przede wszystkim przez lekarzy weterynarii niebędących pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej, konieczne jest wprowadzenie przepisu przejściowego. W związku z powyższym, celem zapewnienia ciągłości sprawowanego nadzoru, powiatowy lekarz weterynarii nadal będzie mógł wyznaczać lekarzy weterynarii do sprawowania nadzoru w takich rzeźniach na okres nie dłuższy, niż 6 miesięcy od dnia wejścia

w życie proponowanej ustawy. Wprowadzenie tego rozwiązania przejściowego jest także konieczne z uwagi na fakt, że zniesienie możliwości wyznaczania lekarzy weterynarii do sprawowania nadzoru nad ubojem zwierząt rzeźnych, rozbiorem, przetwórstwem lub przechowywaniem mięsa oraz do pobierania próbek do badań i badania laboratoryjnego mięsa na obecność włośni w zakładach, w których dziennie można poddać ubojowi powyżej 100 sztuk bydła, 500 sztuk świń lub 40 000 sztuk drobiu spowoduje konieczność zwiększenia liczby etatów przeznaczonych dla lekarzy weterynarii w niektórych powiatowych inspektoratach weterynarii.

Wprowadzenie proponowanych rozwiązań będzie wymagało dokonania zmian w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

3) wprowadzenie konkurencyjnej, jawnej i przejrzystej procedury dotyczącej wyznaczania do wykonywania czynności urzędowych w imieniu organów Inspekcji Weterynaryjnej

W celu zapewnienia konkurencyjności, jawności i przejrzystości procedury wyznaczania, w drodze decyzji administracyjnych powiatowych lekarzy weterynarii, lekarzy weterynarii do wykonywania czynności urzędowych, a także innych osób do wykonywania niektórych czynności pomocniczych, oraz celem uniknięcia mogących się pojawiać konfliktów interesów w odniesieniu do osób wyznaczanych, jak również mając na uwadze konieczność uwzględnienia kryterium gospodarności podczas wydatkowania środków budżetowych, proponuje się następujące rozwiązania:

- informacja o zamiarze wyznaczenia, zarówno lekarzy weterynarii, jak i osób do wykonywania niektórych czynności pomocniczych będzie podawana przez powiatowego lekarza weterynarii do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej powiatowego inspektoratu weterynarii w terminie co najmniej 14 dni przed terminem składania wniosków o wyznaczenie;

- w wymienionej informacji powiatowy lekarz weterynarii będzie podawał określone dane, w tym liczbę osób, które zamierza wyznaczyć oraz termin składania wniosków o wyznaczenie;

- wniosek o wyznaczenie będzie zawierał między innymi proponowaną przez osobę ubiegającą się o to wyznaczenie stawkę wynagrodzenia za poszczególne czynności objęte zakresem wyznaczenia;

- po upływie terminu składania wniosków lista osób, które złożyły wnioski o wyznaczenie, będzie podawana przez powiatowego lekarza weterynarii do wiadomości publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej powiatowego inspektoratu weterynarii;

- powiatowy lekarz weterynarii będzie mógł wyznaczyć spośród wnioskodawców tylko takie osoby, które dają rękojmię najlepszego wykonania czynności z wyznaczenia oraz zaproponują najniższe wynagrodzenie za czynności objęte zakresem wyznaczenia;

- niezwłocznie po dokonaniu wyznaczenia powiatowy lekarz weterynarii będzie zobowiązany do podania do publicznej wiadomości, w Biuletynie Informacji Publicznej powiatowego inspektoratu weterynarii listy osób, które wyznaczył;

- wyznaczony pracownik Inspekcji Weterynaryjnej nie będzie mógł wykonywać czynności powierzonych mu na podstawie wyznaczenia w czasie pracy w Inspekcji; nie będzie mógł również wykonywać czynności weterynarii wyznaczenia, jeżeli ich wykonywanie należy do zakresu jego obowiązków jako pracownika Inspekcji Weterynaryjnej;

- wyznaczenie pracownika Inspekcji Weterynaryjnej do wykonywania określonych czynności nie będzie mogło nastąpić, jeżeli podważałoby zaufanie do służby cywilnej;

- wyznaczenie pracownika Inspekcji Weterynaryjnej zatrudnionego w innym inspektoracie weterynarii będzie wymagało uprzedniej zgody kierownika tego inspektoratu, w którym dany lekarz jest zatrudniony.

Przewiduje się, że wprowadzenie konkurencyjnego trybu wyznaczania lekarzy weterynarii i innych osób na wymienionych zasadach przyczyni się do większej przejrzystości stosowanej procedury, poprawy jakości usług świadczonych przez lekarzy weterynarii i inne osoby w ramach wyznaczeń oraz lepszego i bardziej efektywnego wykorzystania środków publicznych wydatkowanych z budżetu państwa na ten cel.

Z uwagi na konieczność natychmiastowego podejmowania działań przez Inspekcję Weterynaryjną w przypadku wystąpienia niektórych chorób zakaźnych zwierząt zwalczanych z urzędu (np. grypa ptaków) stworzono możliwość odstąpienia od procedury związanej z wyznaczaniem lekarzy weterynarii i innych osób do wykonywania czynności związanych ze zwalczaniem takich chorób. Przewidziano, że w sytuacji niezwłocznej potrzeby wyznaczenia lekarzy weterynarii i innych osób do takich działań nie stosuje się przepisów regulujących proponowany w ustawie tryb wyznaczania.

Przewiduje się, że w przypadku rozwiązania stosunku pracy między Inspekcją Weterynaryjną a wyznaczonym pracownikiem Inspekcji powiatowy lekarz weterynarii uchyla decyzję o wyznaczeniu oraz rozwiązuje umowę, o której mowa w art. 16 ust. 3 ustawy, ze skutkiem natychmiastowym.

Proponowana ustawa będzie przewidywała upoważnienie dla ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia, w drodze rozporządzenia, warunków oraz maksymalnej wysokości wynagrodzenia za wykonanie czynności urzędowych przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone do ich wykonywania.

Wprowadzenie proponowanych rozwiązań będzie wymagało dokonania zmian w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej.

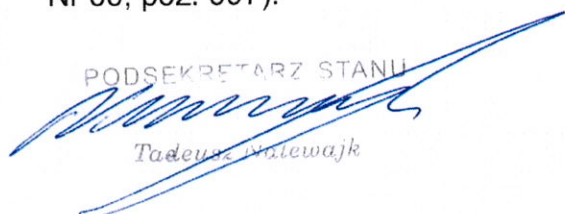
4) umożliwienie wynagradzania będących członkami korpusu służby cywilnej pracowników Inspekcji Weterynaryjnej za pracę w godzinach nadliczbowych na zasadach określonych w Kodeksie pracy

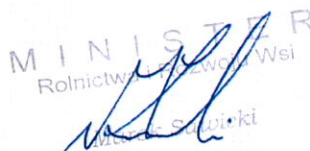
Proponowana ustawa wyłączy stosowanie do pracowników Inspekcji Weterynaryjnej przepisów art. 97 ust. 6-9 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. W związku z powyższym, pracownikom Inspekcji Weterynaryjnej będącym członkami korpusu służby cywilnej będą przysługiwały uprawnienia z tytułu wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych, w porze nocnej oraz w niedzielę i święta określone w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, z późn. zm.).

Przyjęcie proponowanej regulacji pozwoli na lepsze i bardziej efektywne wykorzystanie zasobów kadrowych Inspekcji Weterynaryjnej. Będzie miało to szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, gdy oprócz rutynowych działań należy podejmować działania mające na celu zapobieżeniu zagrożenia lub eliminację zagrożenia dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt. W obecnym stanie prawnym trudno jest w taki sposób zarządzać kadrami, aby umożliwić pracownikom – zarówno w trakcie trwania sytuacji kryzysowej, jak i po jej zakończeniu – skorzystanie z uprawnienia do czasu wolnego przysługującego im za przepracowane godziny nadliczbowe. Zgodnie z przepisami Kodeksu pracy w takich przypadkach pracownikowi zamiast udzielenia czasu wolnego od pracy może być wypłacony dodatek do wynagrodzenia.

Projekt założeń projektu ustawy jest zgodny z przepisami Unii Europejskiej.

Projekt założeń projektu ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie będzie podlegał notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji i aktów normatywnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Matlewajk

MINISTER
Rolnictwa i Wsi

Marek Sudański